

# การบำรุงดูแลรักษา

**การใส่ปุ๋ย** การปลูกสร้างสวนไม้กระถินเทพาเพื่อการค้าเพื่อให้ได้ผลผลิตสูงสุด จำเป็นต้องใส่ปุ๋ยเพื่อให้เจริญเติบโตดี ซึ่งปัจจุบันนิยมใส่ปุ๋ยแอมโมเนียมฟอสเฟตสูตรต่างๆ เช่น 16-20-0, 18-22-0, 20-20-0 แทนได้โดยใส่อัตรา 20-25 กิโลกรัมต่อไร่ทุก 4 เดือน ร่วมกับปุ๋ยโพแทสเซียมคลอไรด์ (0-0-60) อัตรา 5-10 กิโลกรัมต่อไร่ โดยใส่ในช่วงต้นฤดูฝนและปลายฤดูฝนประมาณ 100-400 กรัม/ต้น



**การลิดกิ่ง** โดยธรรมชาติแล้วไม้กระถินเทพาจะเป็นไม้ที่ลิดกิ่งเองโดยธรรมชาติ แต่เพื่อเป็นการช่วยให้การลิดกิ่งสม่ำเสมอควรจะช่วยตัดแต่งกิ่งในช่วง 2-3 ปีแรก โดยเริ่มกระทำในปีที่ 2 เพื่อเพิ่มความตรงและปริมาตรของเนื้อไม้ที่สามารถนำมาใช้ประโยชน์ได้

โดยตัดแต่งกิ่งก่อนฤดูฝนจะมาถึงเพราะในฤดูฝนเป็นฤดูที่ต้นไม้กำลังเจริญเติบโต และตั้งแต่ปีที่ 3 ขึ้นไปควรตัดแต่งกิ่งจนกระทั่งกิ่งสุดท้ายอยู่เหนือระดับไม้ไม่น้อยกว่า 5 เมตร จึงปล่อยให้ลิดกิ่งเองตามธรรมชาติ



**การปลูกซ่อม** ควรเริ่มทำตั้งแต่ปลูกครั้งแรกไปได้ 1-2 เดือน ในปีที่ 2-3 ควรปลูกซ่อมตั้งแต่ต้นฤดูฝน และปลูกซ่อมอีกครั้งก่อนสิ้นฤดูฝน หลังจากปีที่ 3 ไปแล้วไม่ควรปลูกซ่อมเพราะจะทำให้ต้นไม้ที่ปลูกซ่อมเจริญเติบโตไม่ทันต้นอื่น ๆ

**การกำจัดวัชพืช** ควรกระทำอย่างน้อยปีละ 2 ครั้ง คือ ช่วงก่อนฤดูฝนและหลังฤดูฝนก่อนถึงฤดูแล้ง โดยเฉพาะหญ้าคาควรไถพรวนด้วยผานไถพรวนหรือถางวัชพืชโดยรอบบริเวณที่ปลูก อาจกระทำโดยใช้เครื่องจักร แรงงานคน หรือใช้สารอินทรีย์หรือสารเคมี

**การป้องกันศัตรูแมลงและโรค** สำหรับโรคพืชที่เกิดขึ้นกับไม้กระถินเทพา จากการสำรวจพบไม้ที่มีอายุ 1-2 ปี จะเกิดโรคเน่าคอดินไม่มากนัก โดยจะพบในสวนของเกษตรกรที่ขาดการบำรุงรักษาและการจัดการที่ดี นอกจากนี้ยังพบหนอนผีเสื้อเจาะลำต้นไม้กระถินเทพา แต่ไม่รุนแรงมากนัก สำหรับต้นกล้าที่อายุยังน้อยพบว่ามีโรคเน่าคอดิน ซึ่งสามารถป้องกันได้โดยตากดินแปลงเพาะด้วยแสงแดดอย่างน้อย 10-15 วันเพื่อทำลายเชื้อโรคในดิน หรือฉีดยาป้องกันและกำจัดเชื้อราเป็นครั้งคราว 1-2 สัปดาห์/ครั้ง และโรคใบไหม้ซึ่งจะพบแผลแห้งขนาดใหญ่บริเวณใบหรือขอบใบ ป้องกันและกำจัดโดยใช้ยา BENLATO VITAVAX, SAPROL หรือ BUSAN หรือจะใช้วิธีอื่น โดยการนำเชื้อราไตรโคเดอร์มาละลายน้ำสะอาด อัตรา 2-4 ช้อนโต๊ะ ต่อน้ำ 20 ลิตร ฉีดพ่นเมื่อโรคเริ่มเกิดใหม่หรือใช้วิธีป้องกันทุก 1-2 สัปดาห์จนกว่าโรคจะหาย

**การป้องกันไฟ** สำหรับการปลูกเป็นแปลงขนาดใหญ่ ควรหมั่นกำจัดวัชพืชในช่วงฤดูแล้งและอาจตัดถนนให้เหมาะสม สำหรับการนำยานพาหนะเข้าไปปฏิบัติงาน จัดเตรียมอุปกรณ์สำหรับดับไฟให้พร้อมเช่น พลุ ทราย ทราย ขอบ และถังน้ำ

สำหรับไม้กระถินเทพาที่ถูกไฟไหม้ให้รีบตัดออกนำไปใช้ประโยชน์ เพราะอาจเป็นแหล่งในการเกิดโรคและแมลงต่าง ๆ ได้



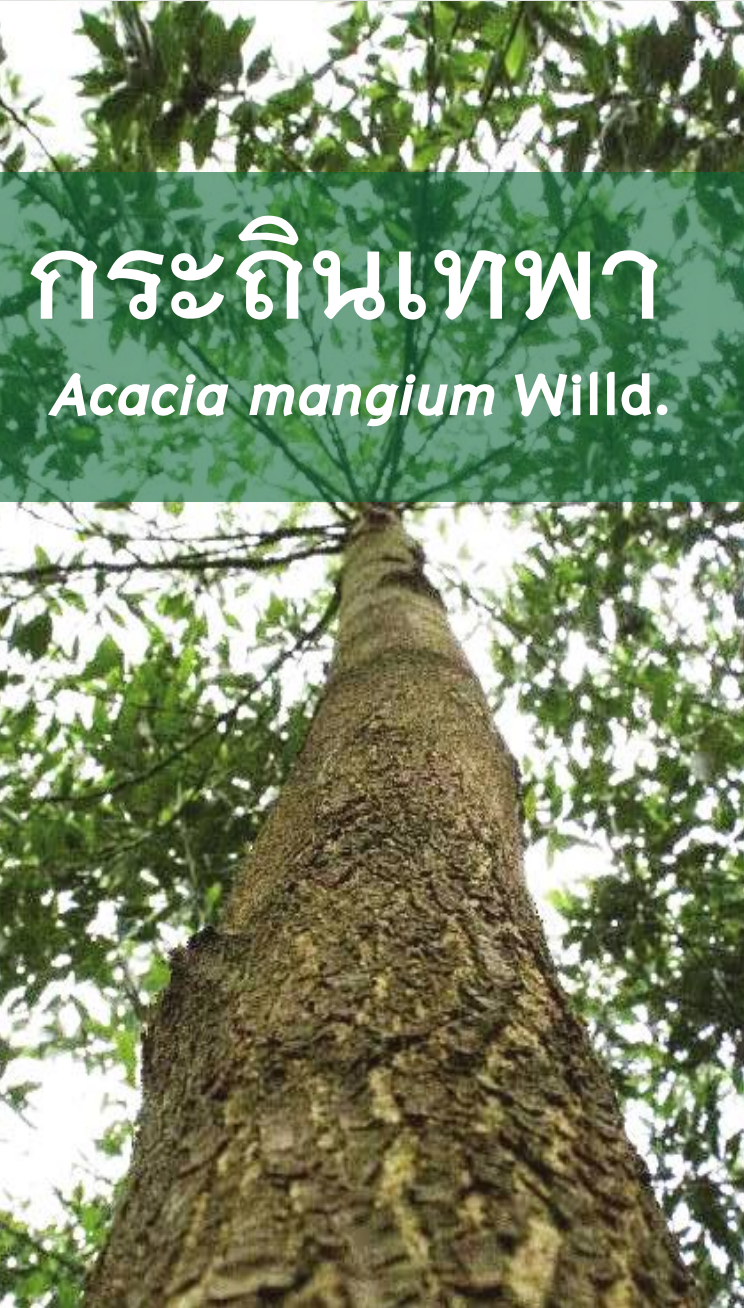
ส่วนส่งเสริมการปลูกไม้เศรษฐกิจ  
สำนักเศรษฐกิจการป่าไม้  
กรมป่าไม้ 61 ถ.พหลโยธิน แขวงลาดยาว  
เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร 10900



โทร. 0 - 2579 7725  
0 - 2561 4292-3 ต่อ 5536



สำนักเศรษฐกิจการป่าไม้



# กระถินเทพา *Acacia mangium* Willd.



กรมป่าไม้

ส่วนส่งเสริมการปลูกไม้เศรษฐกิจ  
สำนักเศรษฐกิจการป่าไม้

# กระถินเทพา

ชื่อวิทยาศาสตร์ *Acacia mangium* Willd.

ชื่อวงศ์ FABACEAE

ชื่อพื้นเมือง กระถินเทพา (ทั่วไป), กระถินซาบาร์ท (มาเลเซีย)

ชื่อทางการค้า : Acacia

## ลักษณะทั่วไป

เป็นไม้ต้นขนาดกลางโตเร็วไม่ผลัดใบ สูง 15-25 เมตร ขึ้นกระจุกกระจายในป่าที่ราบและที่ลาดเชิงเขา ที่สูงจากระดับทะเลปานกลางไม่เกิน 850 เมตร

**ลำต้น** สีเทาสีอมน้ำตาล เมื่อแก่เปลือกจะหยาบเป็นสีเขียวมน้ำตาล ไม่มีกิ่งแขนงมาก เนื้อไม้เป็นส่วนของกระพี้บาง สีค่อนข้างอ่อน ส่วนแก่นมีสีน้ำตาล

**ใบ** มีลักษณะเป็นใบเดี่ยว มีเส้นใบขนานกันเกิดแบบสลับ ส่วนที่เห็นเป็นแผ่นใบคือส่วนของก้านใบเปลี่ยนรูปมาทำหน้าที่เป็นใบ



**ดอก** เป็นดอกช่อรูปทรงกระบอกแบบทางกระรอก สีขาวครีมยาวประมาณ 10 เซนติเมตร



**ผล** ผลและเมล็ดมีลักษณะบิดไปมาเป็นกลุ่มก้อนแน่น เมื่อแก่มีสีน้ำตาลเข้ม เมล็ดมีสีดำขนาด 3-5 มิลลิเมตร เกิดเรียงไปตามความยาวของฝักและยึดติดกับฝัก ด้วยรกสีเหลืองสด เปลือกหุ้มเมล็ดแข็ง ออกผลในเดือนมกราคมถึงมีนาคม



## การปลูก

การปลูกไม้กระถินเทพา ก่อนปลูกจะขุดหลุมขนาดประมาณ 40x40x40 เซนติเมตร หรือขนาดเหมาะสมกับกล้าไม้ รองก้นหลุมด้วยปุ๋ยคอกหรือปุ๋ยหมักคลุกเคล้ากับดินหรืออาจใช้ปุ๋ยวิทยาศาสตร์ 1 ซ่อนโตะ และยาป้องกันแมลง เช่น ฟุราดาน 5-10 กรัม คลุกเคล้ากับดินและสำหรับกลบหลุมด้วยก็จะทำให้กล้าไม้มีอัตราการรอดตายสูง และเจริญเติบโตดี สำหรับระยะปลูกไม่แน่นอน แล้วแต่วัตถุประสงค์ของเกษตรกร เช่น ปลูกในเชิงพาณิชย์ เป็นการปลูกไม้ชนิดเดียวใช้ระยะปลูก 2x3 และ 4x4 , 5x5 เมตร

-  1. ไถปาดไม้พื้นเดิม
-  2. ปักหลักหมายระยะปลูก
-  3. ขุดหลุมปลูก 40x40x40 ซม.
-  4. กล้าอายุ 4-5 เดือน
-  5. ฉีกถุงพลาสติกออก
-  6. กลบดินรอบต้นให้แน่น ลึกกว่าระดับดิน 8-10 ซม.

## พื้นที่ที่เหมาะสมในการปลูก

โดยธรรมชาติแล้วไม้กระถินเทพาสามารถขึ้นได้ดีในป่าดิบชื้นและป่าดิบแล้งของทุกภาค แต่จะพบมากในท้องที่ภาคใต้บริเวณที่ลาดเชิงเขา ที่สูงจากระดับทะเลปานกลางไม่เกิน 850 เมตร มีปริมาณน้ำฝนเฉลี่ยตั้งแต่ 1,600-4,000 มิลลิเมตรต่อปี และมีช่วงแล้งไม่ยาวนานเกินไป สภาพพื้นที่ที่มีน้ำท่วมขังไม่เหมาะสมในการปลูกไม้กระถินเทพา ไม้กระถินเทพาเจริญเติบโตได้ดีในดินที่มีลักษณะเป็นดินร่วนที่มีหน้าดินลึกและดินร่วนปนทราย ซึ่งจะมีการระบายน้ำและอากาศที่ดี จากการสำรวจแปลงปลูกไม้กระถินเทพาของเกษตรกรและในสภาพธรรมชาติที่ขึ้นปะปนกับพืชสวนอื่น ๆ เช่น มังคุด เงาะ ลองกอง ยางพารา พบว่าไม้กระถินเทพาที่ปลูกในที่ราบดินดี จะมีอัตราการเจริญเติบโตดีกว่าที่ปลูกในพื้นที่ลาดชัน

สำหรับในพื้นที่อื่นที่มีสภาพแวดล้อมคล้ายภาคใต้ก็สามารถปลูกไม้กระถินเทพาได้ เช่น พื้นที่ปลูกไม้ยางพาราในภาคตะวันออกและภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ซึ่งมีสภาพแวดล้อมคล้ายภาคใต้ ซึ่งปัจจุบันเกษตรกรที่ปลูกไม้ยืนต้นร่วมกับยางพาราสามารถขอรับเงินอุดหนุนจากการยางแห่งประเทศไทยได้อีกด้วย



## การใช้ประโยชน์

ไม้กระถินเทพา เป็นไม้โตเร็วที่เหมาะสมสำหรับนำมาทำไม้แปรรูปทำเฟอร์นิเจอร์ไม้โครงสร้างต่าง ๆ ที่ไม่ต้องรับน้ำหนักมากนัก ทำไม้อัดและเยื่อกระดาษ อีกทั้งเป็นไม้โตเร็วที่ขายได้ราคาดีเนื่องจากลำต้นตรงมีส่วนของกระพี้บางแก่นแข็งและทนทาน ลักษณะเนื้อไม้แปรรูปได้ง่าย นอกจากนี้สามารถนำไปใช้ทำ particle board ได้ดีโดยใช้ไม้อายุประมาณ 7-8 ปี ผสมกับไม้ชนิดอื่น ๆ กระถินเทพาที่มีขนาดเล็กสามารถนำไปทำเป็นไม้พลังงานชีวมวลได้ ไม้กระถินยังเป็นไม้พื้ได้ดีเพราะมีค่าพลังงานความร้อนสูง 4,800 ถึง 4,900 แคลอรีต่อกรัม และเยื่อไม้กระถินเทพาที่ผ่านการฟอกแล้วสามารถนำมาผลิตเป็นกระดาษ



**ที่มา :** สำนักวิจัยและพัฒนาการป่าไม้ กรมป่าไม้, กลุ่มงานพฤกษศาสตร์ป่าไม้ กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช